

Neen, wij zijn geen Belgische nationalisten

Een antwoord van BPS aan Mark Elchardus

lezersbrief

Luk Ryckaert
Voorzitter BPS-SPB

In *Samenleving en politiek* nr. 5/99 omschrijft professor Mark Elchardus de Belgische Progressieve Socialisten als "nationalistisch" onder de hoofding "Een merkwaardige passie". Ik zou dit antwoord als titel willen meegeven: "Een merkwaardig misverstand".

Mark Elchardus is te verstandig om het verschil tussen de 'B' in BPS en het Belgisch nationalisme niet te begrijpen en zijn "communautaire" visie staat te dicht bij BPS om hem van vooringenomenheid te verdenken. Ik neem aan dat hij BPS onvoldoende kent en de meeste van onze publicaties niet heeft gekregen.

In het jongste nummer van *BPS-Visie* wordt geenszins beweerd dat "intellectueel gezag, kunstzinnigheid en links engagement als vanzelf naar Belgicisme en Belgisch gezindheid leiden". Er wordt alleen gesteld dat de meeste Belgisch gezinde intellectuelen en kunstenaars links gericht zijn. Dat is geen vanzelfsprekendheid, laat staan een determinisme, alleen een nuchtere vaststelling van vandaag. Overigens staan die intellectuelen en kunstenaars voor een zachte vorm van "belgitude" en zeker niet voor een drammerig nationalisme. In de column van Mark Elchardus wordt zelfs Tom Lanoye als een pleitbezorger van het Belgisch nationalisme gesitueerd. Ik veronderstel dat Agalev-boy Tom Lanoye grasgroen zal lachen.

Belangrijker dan een artikel in *BPS-Visie* is de constante houding van BPS tegenover het nationalisme. Onze organisatie heeft zich bij herhaling opgesteld tegen het nationalisme in ons land. Niet alleen tegen het Vlaams, Waals of Brussels nationalisme, maar ook tegen het Belgisch nationalisme. Het bestaan van gemeenschappen is een van de realiteiten waarmee politieke structuren rekening moeten houden. Lokale, Vlaamse, Belgische en Euro-

pese gemeenschapszin en gevoelens zijn niet ongezond, zolang zij niet ontaarden in nationalisme. Het verschil tussen een niet-nationalistische gemeenschapszin en nationalisme zit in de rangorde van de waarden. Voor BPS is de maatschappijvisie het uitgangspunt in het politieke denken en handelen; voor nationalisten is dat het volk en de natie. Onze progressieve Belgische gezindheid is een secundair deelaspect van een socialistische maatschappijvisie. Eenvoudig gezegd: wij zijn eerst socialisten en pas dan Vlamingen, Belgen, Europeanen, enzovoort.

Bij de bevolking in dit land leven diverse gevoelens: lokale, Vlaamse, Belgische, Europese, mondiale. Vele mensen koesteren meerdere gevoelens en loyauteiten tegelijk. Als democraten willen we die loyauteiten niet opdringen maar ze wel eerbiedigen. De 'B' in BPS staat dus allerminst voor nationalisme of chauvinisme. Wellicht zijn veel progressieven gehecht aan België omdat dit geen klassieke natie-staat is, maar een lappendeken van gemeenschappen en culturen. De grote verscheidenheid van Vlamingen, Walen, Brusselaars, allochtonen, maakt dit land boeiend. Het verdedigen van een multicultureel en solidair België kan een goede oefening zijn voor socialistisch internationalisme of Vlaams-Waalse solidariteit als leerschool voor Europese en mondiale verstandhouding. De tweede definitie waar de Belgische gezindheid van BPS voor staat is de gelijkberechtiging van Vlamingen en Franstaligen in rechte en in feite. In die zin gaat democratische Belgische gezindheid mooi samen met democratische Vlaamse gezindheid en Waalse gezindheid. Voor federalisten zijn die begrippen niet per se tegengesteld. Maar toegegeven, dat is een ander debat.